

Внукова О. М.

канд. пед. наук, доцент кафедри педагогіки та методики професійного навчання Київського національного університету технологій та дизайну

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЧЕРЕЗ ДИСЦИПЛІНУ «КРЕАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ»

Постановка проблеми. Високий рівень компетентності фахівців розглядається сьогодні як важлива конкурентна перевага держави. Тому у світовому освітньому просторі спостерігається стійка тенденція щодо розробки стандартів для професійної школи з орієнтацією на компетентнісний підхід. В Україні 2011 р. була затверджена Національна рамка кваліфікацій, яка забезпечує ефективний взаємозв'язок між сферою освіти і ринком праці, наступність між рівнями освіти, реалізацію стратегії навчання впродовж життя. Сьогодні активно обговорюються необхідні компетентності майбутніх фахівців. Педагогічна професія вимагає особливої чутливості до постійно обновлюваних тенденцій суспільного буття, здатності до адекватного сприйняття потреб суспільства і відповідного коригування своєї роботи. Для педагогів є важливою здатність до інноваційної діяльності, тобто до впровадження нестандартних підходів, власних оригінальних ідей щодо розв'язання педагогічних ситуацій.

Після прийняття нового Закону «Про вищу освіту» науково-педагогічні працівники переймаються проблемами розробки нових програм підготовки фахівців, які б забезпечували формування необхідних компетентностей. У цьому процесі слід остерігатися не втратити кращі здобутки, наприклад, об'єднуючи чи виключаючи з програм підготовки певні дисципліни.

Мета роботи: обґрунтувати роль «Креативних технологій навчання» у набутті необхідних професійних компетентностей педагога, зокрема, щодо здійснення інноваційної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Компетентність – поняття, яке висвітлює аспекти поведінки людини, пов'язані з виконанням роботи, це – здатність працівника кваліфіковано виконувати певні види робіт у рамках конкретної професії, досягаючи високих кількісних та якісних результатів праці. Найбільшого поширення набуло визначення компетентності як здатності особи до виконання певного виду діяльності, що виражається через знання, розуміння, уміння, цінності, інші особисті якості [1].

Майбутні педагоги, навчаючись у ВНЗ, здобувають компетентності щодо виконання різних видів професійної діяльності, вирішення типових професійних завдань, а також нестандартних дій у педагогічних ситуаціях. Педагогічна інновація розуміється як процес створення та використання нових засобів і методів для розв'язання педагогічних проблем. Інноваційною освітньою діяльністю у системі освіти є діяльність, яка спрямована на розроблення й використання у сфері освіти результатів наукових досліджень та розробок [2]. Оскільки інноваційним освітнім продуктом є результат науково-дослідної розробки, то є необхідність активного залучення студентів до наукових пошуків. Саме це, найперше, сприятиме їх спрямованості на інноваційну професійну діяльність. Тому, варто у програмах підготовки фахівців ретельно продумувати напрямки та тематику курсових та дипломних досліджень. Значний потенціал для наукових пошуків закладений у навчальній дисципліні «Креативні технології навчання», яка є нормативною для майбутніх педагогів професійного навчання, і яка надає можливість студентам усвідомити історичний аспект педагогічних інновацій.

Підготовка майбутніх педагогів до інноваційної діяльності передбачає формування їх готовності до означеного виду діяльності. Цю готовність розуміємо як складне структурне утворення особистості, яке включає позитивне мотиваційно-ціннісне ставлення до інноваційного виду діяльності, оптимальну суму знань і практичних умінь із здійснення цієї діяльності, а також професійно важливі якості. Нами були виділені такі критерії готовності до інноваційної діяльності: наявність усвідомленого й емоційно вираженого

ставлення до педагогічної професії і, зокрема, до інноваційної діяльності, розуміння її необхідності та значущості; наявність знань щодо історії, методики та нормативної бази освітніх інновацій; наявність умінь із реалізації нововведень, впевненість у тому, що затрачені зусилля принесуть результат, готовність до подолання творчих невдач. Також уважаємо, що підготовлена до інноваційної професійної діяльності особа повинна мати здатність до особистісного творчого розвитку, рефлексивної діяльності, усвідомлення значущості, актуальності власних інноваційних пошуків і відкриттів.

На основі критеріїв готовності до інноваційної діяльності ми розробили анкету для студентів, якою скористалися перед викладанням курсу «Креативні технології навчання» та після. Ми виявили, що третина майбутніх інженерів-педагогів налаштовані до педагогічних інновацій, половина студентів бажають підтримувати лише часткові зміни в роботі, а кардинально налаштованих проти інновацій немає. Це позитивний результат, який свідчить про професійну спрямованість, бажання бути компетентним та конкурентоспроможними на ринку праці.

Під час вивчення дисципліни «Креативні технології навчання» у студентів формуються знання щодо основ педагогічних технологій навчання, інноваційної педагогічної діяльності, педагогічних технологій в історії педагогіки, творчих можливостей особистості, технології розвитку творчої особистості, сучасних технологій у професійній освіті, зокрема, інформаційних технологій. На практичних заняттях студенти набувають умінь застосувати базові психолого-педагогічні знання щодо пошуку раціональних технологічних форм і методів навчання, визначати фактори, які детермінують індивідуальні розбіжності у вияві творчої активності; використовувати евристичні методи розв'язання творчих задач. Вони здобувають навички складання конспектів навчального заняття з використанням конкретних педагогічних технологій, розробки евристичних завдань, творчих задач, сценаріїв дидактичних ігор тощо. Також вчаться самостійно вибирати для певної теми уроку творчу задачу та складати оригінальний план її розв'язання.

Аналіз проведеного анкетування показав, що після вивчення курсу «Креативні технології навчання» студенти проявили значно вищий рівень готовності до інноваційної діяльності, ніж був напередодні. Наприклад, на запитання, «Що таке «Педагогічна інновація»?», «Які нормативні документи регулюють освітню інноваційну діяльність?» тощо, майбутні педагоги, опанувавши вищезазначений курс, відповідали вірно.

Висновки. На основі теоретичного аналізу проблеми та анкетування студентів виявлено, що майбутній педагог готовий до інноваційної діяльності тоді, коли він творчо спрямований, усвідомлює потреби запровадження педагогічних інновацій у власній педагогічній практиці, інформований про новітні педагогічні технології, зорієнтований на створення власних творчих завдань, налаштований на експериментальну діяльність, готовий до подолання труднощів, пов'язаних зі змістом та організацією інноваційної діяльності, володіє практичними навичками освоєння педагогічних інновацій та розроблення нових.

Проведений аналіз формування готовності до інноваційної діяльності майбутніх інженерів-педагогів засобом навчальної дисципліни «Креативні технології навчання» дає можливість зробити висновок щодо подальшої доцільності даної дисципліни та введення курсового дослідження з «Креативних технологій навчання» у програмі підготовки майбутніх педагогів професійного навчання з метою формування їх компетентностей щодо інноваційної педагогічної діяльності.

Література

1. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>.

2. Про затвердження Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності [Електронний ресурс]: МОН України; Наказ, Положення від 07.11.2000 № 522. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0946-00>.